

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 131, ЧИСЛО 37, П'ЯТНИЦЯ, 13 ВЕРЕСНЯ 2024 РОКУ

1893

Vol. 131, No. 37, FRIDAY, SEPTEMBER 13, 2024

\$2.00

Підсумки „Рамштайну-24“

Мирослав Ліскович,
Укрінформ

Після майже трьох місяців перерви на авіобазі ВПС США у місті Рамштайн-Мізенбах (Німеччина) відбулось 24-те засідання Контактної групи з питань оборони України, яке пройшло в очному форматі. Крім міністра оборони Рустема Умерова, Україну представляв особисто Президент Володимир Зеленський.

Тлом „Рамштайну-24“ стала Курська операція ЗСУ, наступ окупантів на Покровському напрямку та нещодавні смертоносні ракетно-дронові атаки РФ на Харків, Суми, Київ, Полтаву, Львів... Відтак ключові очікування України цілком зрозумілі, а саме: постачання додаткових систем протиповітряної оборони, далекобійної зброї і, відповідно, отримання дозволу на її використання для ударів углиб території ворога.

Перед початком засідання В. Зелен-

ський написав у своєму Телеграмі, що сподівається на рішучість партнерів, а також на поставку засобів, які дозволять зупинити російський повітряний терор.

Виступаючи на засіданні, Президент найперше зосередився на тому, що Україні вкрай потрібно більше зброї, звернув увагу на те, що системи ППО, від яких залежать життя українців як на фронті, так і в тилу, передаються партнерами зі значним запізненням.

Для України вкрай важливим є також питання щодо зняття обмежень, накладених партнерами на застосування західної далекобійної зброї для ураження військових цілей на території РФ. Якби цих обмежень не було б, Україна могла б підірвати потенціал РФ до здійснення атак замість оплакувати їхніх жертв.

Президент назвав чотири держа-

(Закінчення на стор. 14)

Відкриття Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу

Відкриття Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський і Олена Зеленська взяли участь у відкритті Меморіалу пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу. Разом із ними пам'ять кримських татар ушанували Президент Литви Гітанас Науседа, Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович, Прем'єр-міністр Латвії Евіка Сіліня, Голова Сенату парламенту Чехії Мілош Вистрчіл, Голова парламенту Молдови Ігор Гросу, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль, Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак, лідер

кримськотатарського народу Мустафа Джемілев, урядовці, послы, військові, представники кримськотатарського народу та громадськості.

Меморіал пам'яті відкрили в межах четвертого саміту Кримської платформи.

Президент наголосив: „Дуже символічно, що саме на цьому місці сьогодні з'явився український національний меморіал. Адже раніше тут протягом пів століття стояв пам'ятник чекістам. Його демонтували кілька років тому“.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

ХРОНІКА ВІЙНИ

В Курській області тривають бої

- Російські війська перейшли у контрнаступ на Курщині, повідомляє український військовий портал Deep State. Росія змогла переправити бронетанкові сили через річку Сейм, попри українські удари по мостах. Україна офіційно поки що не коментувала повідомлення про контратаки та просування російської армії в Курській області. Судячи з характеру бойових дій у попередні дні, українська армія розраховувала створити загрозу оточення російських частин, що захищають ділянку кордону довжиною близько 70 км, і змусити їх до відходу на північ за річку Сейм. Усі три мости через річку виведені з ладу, а понтонні переправи планомірно знищувалися ракетними ударами.

- Через масовану атаку власті Росії 9 вересня закривали аеропорти у Москві та Підмосков'ї. Також уночі дрони потрапили в багатопверхівки в Раменському Московської області (за кілька кілометрів від аеропорту Жуковський), загинула мешканка 46 років, постраждали ще четверо людей. Крім того, безпілотники „збили“ у Подільську, Люберцях, Домодедові та ще над дев'ятьма російськими регіонами.

- На Лиманському напрямку загарбницька армія здійснила 16 атак на позиції українців поблизу Дружелюбівки, Твердохлібового, Невського, Макіївки, Новосадового та Торського. На Покровському напрямку противник, за підтримки авіації, здійснив 14 спроб потіснити захисників із займаних позицій в районах Новоолександрівки, Воздвиженки, Свиридонівки, Гродівки, Іванівки, Новогродівки, Михайлівки та Маринівки. Сили оборони відбили атаки противника.

- В Україні через злочини ворога поранені 1,599 дітей, 575 загинули.

- Повітряні Сили ЗСУ звітують про збиття 7 вересня 58 російських ударних БпЛА типу „Shahed“. Ще шість безпілотників вийшли з підконтрольного повітряного простору України, полетівши у напрямку РФ, Білорусі та ОРЛО. Ще три дрони втрачені на українській території, бо, ймовірно, упали під впливом засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ). Протиповітряна оборона працювала у Вінницькій, Рівненській, Хмельницькій, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Чернігівській, Черкаській, Сумській,

(Закінчення на стор. 10)

Звільнення міністрів і призначення нових

КИЇВ. – На початку минулого тижня шість міністрів один за одним написали заяви про звільнення. 4 вересня депутати проголосували за відставку віцепрем'єрки з питань європейської інтеграції Ольги Стефанішиної, міністра з питань стратегічних галузей промисловості Олександра Камишіна, міністра захисту довкілля Руслана Стрільця та міністра юстиції Дениса Малюська. 5 вересня звільнено Міністра закордонних справ Дмитра Кулебу і віцепрем'єрку Ірину Верещук.

Відразу ж після цього призначено дев'ять міністрів. Напередодні усі кандидатури на призначення погодив особисто Володимир Зеленський на зустрічі з фракцією „Слуга народу“.

Новим міністром закордонних справ став Андрій Сибіга. На цю посаду він прийшов з Офісу президента, де з 2021 року працював заступником Андрія Єрмака.

О. Стефанішину, яку звільнили з посади віцепрем'єрки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, призначили на посаду віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України-міністра юстиції України. У новій ролі О. Стефанішина матиме ще більше впливу.

І. Верещук, до цього віцепрем'єрку з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, мають призначи-

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Агент розміщував відеокамери

ХАРКІВ. – Служба безпеки України 9 вересня затримала агента російського Головного управління розвідки Збройних сил РФ. Він розставляв „відеопастки“ для онлайн-коригування ударів по Києву та вчиняв підпали на об'єктах „Укрзалізниці“. Чоловік жив у Харкові, і, за даними СБУ, прибув до Києва за вказівкою російської розвідки та орендував квартиру в багатоповверхівці з вікнами, які виходять на місце-во ТЕС. Відеокамера з програмою віддаленого доступу дозволяла окупантам стежити за енергооб'єктом. За такою ж схемою він обладнав „спостережний пункт“ ще в одній орендованій квартирі поблизу столиці. Крім того, замасковані пристрої відеофіксації, так звані відеопастки, агент встановив для відслідковування ударів по лініях електропередач. Таким чином російська розвідка планувала зафіксувати наслідки нових повітряних ударів по Київщині та виявити розміщення засобів протиповітряної оборони. Після цього агент повернувся до Харкова для підпалу релейної шафи на стратегічній лінії залізничного сполучення. СБУ затримала чоловіка в Києві. В разі обвинувального вироку йому загрожує довічне позбавлення волі з конфіскацією майна. (Радіо Свобода)

■ Україна отримала перший транш

КИЇВ. – Україна отримала від Банку розвитку Ради Європи перший транш у розмірі 70 млн євро на компенсації за знищене внаслідок збройної агресії РФ житло. Залучені кошти буде спрямовано на фінансування житлових сертифікатів, як механізм прямої допомоги, завдяки якому громадяни зможуть отримати компенсацію за знищене внаслідок бойових дій та терористичних атак РФ житло. Плянується фінансування компенсації за понад 2,000 житлових сертифікатів, що дозволить близько 5,700 українцям отримати компенсацію за знищене житло. 11 червня на полях Міжнародної конференції з питань відновлення України (URC2024) Міністер фінансів Сергій Марченко та керівник Банку розвитку Ради Європи Карло Монтічеллі підписали відповідну угоду щодо позики обсягом 100 млн євро на компенсацію за знищене житло. (Укрінформ)

■ Суд продовжив тримання під вартою

КИЇВ. – Печерський районний суд Києва продовжив строк тримання під вартою на 60 діб, до 1 листопада, чотирьом підозрюваним у кримінальному провадженні щодо постачання неякісного одягу для ЗСУ. Суд визначив кожному з них розмір застави у сумі: 360 млн грн, 302 млн грн, 250 млн грн та 160 млн грн, відповідно. П'ятьом особам інкримінують створення злочинної організації та участь у ній, а також шахрайство, вчинене в умовах воєнного стану в особливо великих розмірах. 29 грудня 2023 року працівники Державного бюро розслідувань затримали львівського бізнесмена Ігоря Гринкевича під час спроби дати хабар одному з керівників Головного слідчого управління ДБР за сприяння у поверненні майна, вилученого у підконтрольних йому компаній в ході розслідування кримінального провадження. (Укрінформ)

■ Нові назви міністерств

КИЇВ. – Кабінет міністрів перейменував Міністерство культури та інформаційної політики України на Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, а Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України – на Міністерство розвитку громад та територій України. Міністерствам доручено забезпечити у двотижневий строк підготовку і подання Кабінетові міністрів України пропозицій щодо внесення до актів законодавства змін, що впливають з цієї постанови. Верховна Рада 5 вересня проголосувала за призначення Міністром культури та стратегічних комунікацій України Миколи Точицького, який до цього був заступником голови Офісу президента Андрія Єрмака. Також парламент призначив заступника голови Офісу президента Олексія Кулебу Віце-прем'єр-міністром з відновлення – міністром розвитку громад та територій України. (Українська правда)

Дебати у США: Гарріс проти Трампа

Мирослава Пеца,
„BBC News Україна“

Дебати кандидатів у президенти США Дональда Трампа і Камали Гарріс у Філадельфії обіцяли стати головним політичним видовищем кампанії-2024. І вони не підвели очікувань.

Прихильники Демократичної партії побоювалися двобою, адже це були перші дебати такого рівня для Гарріс, тоді як для Трампа вони стали восьмими у кар'єрі.

К. Гарріс поставилася до дебатів серйозно, на п'ять діб засівши в готельному номері у Піттсбурзі, де для неї створили максимально схожі до реальних теледебатів умови. Гарріс мала сцену і світло, а колишній радник Гілларі Клінтон Філіпп Рейнс вдавав із себе Трампа й проганяв із Гарріс усі можливі запитання.

Тим часом Д. Трамп та його табір відкрито применшували важливість підготовки до зустрічі з К. Гарріс, змальовуючи її як слабого політика з відсутньою президентською програмою та негативним послужним списком, який тягнеться за нею шлейфом через віцепрезидентство за доби Байдена. Готуватися до дебатів із Гарріс Трампу допомагали член палати представників Метт Гейц та колишня демократична сенаторка Тулсі Габбард.

В новітній історії до 2024 року президентські дебати вважалися важливою частиною американської політичної традиції. Однак власне на результати волевиявлення практично не впливали, адже у більшості штатів позиції партій були залізобетонними, а результати у „хитких“ штатах більше визначали поїздки туди кандидатів у президенти.

Дональд Трамп і Камала Гарріс провели президентські дебати. (Скріншот теледебатів на ABC News)

Втім двобій Д. Трампа із Джо Байденом 27 червня змінив ролю і бачення суспільством дебатів. Тоді вся нація, у тому числі провідні медіа, раптом усвідомили, що чинний президент просто не може балотуватися на наступний термін. Ефект у телевізорі виявився настільки потужним, що змусив Демократичну партію замінити кандидата за три місяці до виборів.

Нова кандидатка у президенти від Демократичної партії К. Гарріс понад місяць не давала інтерв'ю, віддаючи перевагу туру по країні та спілкуванню з виборцями.

Гарріс спантеличила Трампа, підійшовши на його частину подіуму, щоби потиснути руку і побажати гарної дискусії. Це різко контрастувало з непевною появою на сцені Байдена на дебатах з Трампом у Атланті, коли президент, здавалося, часом не помічав або ж ігнорував опонента.

Трамп рідко відповідав на запитання ведучих

(Закінчення на стор. 14)

ЕС засудив вибори в Криму

БРЮСЕЛЬ. – Російська влада з 6 по 8 вересня провела на території анексованого Криму та Севастополя незаконні вибори до створених Росією Законодавчих зборів, підконтрольного Росії парламенту Криму, а також депутатів міських та сільських рад.

Під час проведення цих виборів відсутні офіційні міжнародні спостерігачі. Міжнародне співтовариство, ООН, ОБСЄ та інші організації ці вибори, їхні підсумки та депутатів не визнають. Європейський союз засудив незаконні російські вибори в анексованому Криму та назвав їх черговим актом порушення міжнародного права, Статуту ООН та суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України. Про це йдеться у заяві Європейської служби із зовнішніх справ від 9 вересня. У Міністерстві закордонних справ України прокоментували проведення Росією виборів на території Криму та Севастополя, заявивши, що воно є порушенням норм та принципів міжнародного права, та назвали це голосування нелегітимним.

Радіо Свобода

Національний банк вносить зміни

КИЇВ. – Національний банк України з 10 вересня 2024 року вносить зміни до діючих валютних обмежень, які спрямовані на підтримку бізнесу та протидію непродуктивному впливу капіталу з країни.

Державні підприємства зможуть купувати валюту для закупівлі квот на викиди CO₂, пов'язані

з авіаційною діяльністю. Такий крок посприє безперебійності оборонних закупівель за державними контрактами та підтримає українсько-європейське військово-технічне співробітництво. Розширено можливості здійснення платежів за

(Закінчення на стор. 5)

Заборонити показ фільму „Росіяни на війні“

ТОРОНТО. – Народні депутати України закликали канадських парламентаріїв не допустити показ пропагандистського фільму російсько-канадської режисерки Анастасії Трофімової „Росіяни на війні“ на Міжнародному кінофестивалі в Торонто.

Звернення підписав 21 народний депутат, зокрема Євгенія Кравчук, Іванна Климпуш-Цинцадзе, Оксана Савчук, Олександр Аліксійчук, Микола Княжицький, Микола Потураєв, Ярослав Юрчишин. Фільм уже показали на Венеційському кінофестивалі, що викликало обурення україн-

ської громади. Крім того, фільм отримав до свого бюджету 340 тис. дол. від Канадського медійного фонду, який фінансується урядом Канади. Є. Кравчук також висловила сподівання на активність Міністерства культури та стратегічних комунікацій та особисто міністра Миколи Точицького. Україна висловила занепокоєння через внесення фільму „Росіяни на війні“ до програми кінофестивалю у Торонто. Про це повідомила Посол України в Канаді Юлія Ковалів.

Укрінформ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Чому зняли Кулебу

Святослав Хоменко,
„BBC News Україна”

Відставка міністра закордонних справ Дмитра Кулеби – найрезонансніша частина „перезавантаження” українського уряду. Для багатьох спостерігачів – абсолютно несподівана і повністю алогічна.

Дмитро Кулеба був найвідомішим міністром загалом не найяскравішого в історії України уряду Дениса Шмигала.

Д. Кулебі спочатку довелося показувати дипломатичний хист під час пандемії коронавірусу, а потім переформатувати українську дипломатію під потреби розв'язаної Росією війни.

Створення міжнародної коаліції на підтримку Києва, запровадження масштабних санкцій проти Росії, початок переговорів про членство Києва в ЄС, нове відкриття України для Глобального півдня – це лише невелика частина викликів, які випали на долю Кулеби. І з якими він, наскільки можна судити, давав раду цілком успішно: далеко не кожного українського міністра проводжають у відставку подяками за спільну роботу глава американського Держдепу, німецька міністерка закордонних справ і керівник дипломатії Євросоюзу.

На користь Д. Кулеби часто грав його імідж вишуканого інтелектуала і спеціаліста з піару, вправного переговорника. У той же час він залишався „своїм” для пересічного українця.

У цій ситуації прохання написати заяву про відставку, що його, за повідомленнями низки ЗМІ, отримав Д. Кулеба з найвищого кабінету в країні, виглядало досить дивно для багатьох спостерігачів і навіть депутатів парламенту.

Настільки дивно, що частина депутатів президентської фракції була не готова голосувати за зняття глави МЗС без чіткого пояснення, а що ж, власне, відбувається. З цим і було пов'язане перенесення голосування за відставку Кулеби з середи на четвер: додаткові аргументи на користь такого рішення мав презентувати на засіданні фракції „Слуга народу” сам Володимир Зеленський.

Утім, мотивація президента була досить абстрактною і загалом повторювала тональність звернень Зеленського у останні дні: мовляв, деякі, навіть дуже сильні урядовці втратили енергію, уряд потребує нового імпульсу до роботи.

Зрештою, констатує депутатка президентської фракції Євгенія Кравчук, депутати віддали належне тому, що керування зовнішньою політикою в Україні є прерогативою президента, тому й погодилися з його кадровим рішенням.

Глибше аналізуючи чинники, які могли призвести до відставки Д. Кулеби, варто згадати про попередній досвід кадрових рішень президента у його команді.

В. Зеленський – і це не є таємницею – є людиною емоційною, і для плідного співробітництва з ним дуже важливо, хай це і прозвучить ірраціонально, бути з президентом на одній хвилі, рухатися з ним в одному ритмі. І, схоже, в якийсь момент хвилі Зеленського і Кулеби просто перестали збігатися.

Співрозмовники „BBC” не виключають, що дещо зіпсувати стосунки Кулеби з Зеленським та його найближчими соратниками міг певний скепсис, з яким міністер нібито ставився до флагманського проекту Банкової – Саміту миру. Але міністер усіма силами включився в його реалізацію.

У ситуації сьогоденної України передбачити підсумок такого протистояння було геть неважко. Після 24 лютого 2022 року Україна остаточно (і закономірно) перетворилася на суперпрезидентську республіку, а Офіс президента – на центр ухвалення всіх ключових рішень в країні.

Головним дипломатом України з перших днів великої війни став В. Зеленський, а його команда на чолі з керівником Офісу президента Андрієм Брмаком почала грати першу скрипку у сфері міжнародних відносин України.

Д. Кулеба цю ситуацію розумів і приймав – навіть коли вона набувала ледь не комічних форм: наприклад, коли йому відводилася явно другорядна у порівнянні з представниками Банкової роля на протокольних знімках зустрічей українських делегацій з іноземними візаві.

Доля міністра, як видається сьогодні, була остаточно вирішена у квітні цього року, коли його першим заступником призначили Андрія Сибігу, який до того майже три роки працював заступником А. Брмака в Офісі президента.

А. Сибіга став новим Міністром закордонних справ України. Тепер робота МЗС та Офісу президента відбуватиметься абсолютно синхронно, адже новий міністер є породженням Банкової.

Стосовно майбутнього Д. Кулеби – ясності немає. Сам Кулеба своїх плянів на майбутнє наразі не озвучував.

А. Сибіга, за загальним визнанням співрозмовників BBC, належить до числа найсильніших українських дипломатів.

Йому 49 років, він родом з Тернопільщини, здобув дипломи спеціаліста з міжнародних відносин та юриста у Львівському університеті ім. І. Франка.

У 2016 році Президент Петро Порошенко при-

(Закінчення на стор. 12)

Як дипломати відреагували на звільнення Кулеби

Державний секретар США Ентоні Блінкен та Міністер закордонних справ України Дмитро Кулеба під час телефонної розмови 4 вересня торкнулися питання ймовірної відставки останнього. Під час розмови „держсекретар висловив велику вдячність і дружбу міністрові закордонних справ Д. Кулебі і сказав, що з нетерпінням чекає на співпрацю з його наступником”.

Речник Державного департаменту США Метью Міллер назвав Д. Кулебу „нашим головним партнером у подорожах по світу”: „У певному сенсі міністер закордонних справ Кулеба був нашим головним партнером у подорожах по світу, нама-

гаючись отримати дипломатичну підтримку як для підтримки України, так і для притягнення Росії до відповідальності”.

США ніяк не залучені до рішень української влади щодо змін в уряді, заявив речник Білого дому з національної безпеки Джон Кірбі 4 вересня. „Рішення залишається за президентом Зеленським щодо того, хто підтримує його в його уряді. Це не змінить те, як ми взаємодіємо з Україною, і точно не змінить підтримку, яку ми продовжимо надавати”, – сказав представник Білого дому.

(Закінчення на стор. 7)

Що дасть „перезавантаження” влади?

Списки кандидатів на посади нових міністрів, за призначення яких Верховна Рада голосувала 4-5 вересня, складали в комунікації з головою фракції „Слуга народу” Давидом Арахамією та головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком. Про це в етері Радіо Свобода розповіла народна депутатка від „Слуги народу” Євгенія Кравчук.

Також на засіданні фракції був присутній голова уряду Денис Шмигаль і особисто Президент

Володимир Зеленський.

Коментуючи брак нових облич у списку кандидатів на посади міністрів, Є. Кравчук зазначила, що це взагалі проблема державної служби. Мовляв, про всіх чиновників і депутатів погано відгукуються, що псує їхній імідж і відбиває бажання працювати на державних посадах – як і низький рівень зарплат на державних посадах.

Голос Америки

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Буде нова структура МЗС

КИЇВ. – Міністер закордонних справ Андрій Сибіга на нараді з послами та генконсулами України наголосив на пріоритетах вітчизняної дипломатії, головний з яких – зброя та інші потреби ЗСУ. А. Сибіга повідомив про перші кадрові рішення: „Буде нова структура міністерства, переглянуті штатні розклади посольств. Ми потребуємо приходу молоді до нас. Внесено подання про звільнення заступниці міністра Ірині Боровець, а також про припинення довготермінового відрадженьня тимчасово повіреного в Грузії (повне нерозуміння ним реалій дипломатії держави, що воює)”. (Укрінформ)

■ Шлюб за 30 хвилин

КИЇВ. – У застосунку „Дія” запрацювала послуга „Шлюб онлайн” для всіх охочих. Особливо важливою послуга є для військових та пар, які через війну не можуть бути поруч. Відтепер жодних поїздок до установ та годин у чергах. Треба вибрати функцію „Зробити пропозицію” та надіслати сповіщення половинці на зручний месенджер. Людина отримає його та має відповіді протягом 14 днів. Після згоди треба надати свої дані для заяви протягом 12 годин. Система запропонує вільні дати – найближчі для церемонії будуть за 5 днів. Цифровий документ надійде протягом доби. А оригінал можна замовити доставкою через пошту або кур'єром. Процес триває до 30 хвилин. (Економічна правда)

■ Триває розмінування України

КИЇВ. – Наразі в Україні є 53 оператори проти-мінної діяльності, які отримали відповідні сертифікаційні документи та дозволи на здійснення гуманітарного розмінування. Про це заявив голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій Андрій Даник. Він відзначив співпрацю з Японським агентством міжнародного співробітництва JICA. Наразі рятувальна служба разом з ними організовує один із проєктів, у межах якого буде створено сучасний центр для підготовки саперів, яких у рятувальній службі наразі є близько 2 тисяч. (Укрінформ)

■ Митник брав хабарі

ЛьВІВ. – Інспектор Львівської митниці організував „схему” для виїзду військовозобов'язаних за кордон, за свої „послуги” брав від 10 до 13 тис. дол. 29-річний співробітник Львівської митниці у змові з іншими особами пропонував кілька варіантів перетину кордону, як через офіційні пункти пропуску, так і через ліс. Під час розслідування правоохоронці задокументували виготовлення фальшивих документів для трьох мешканців Львівщини. Митнику оголосили підозру у незаконному переправленні осіб через державний кордон. Двох фігурантів затримано. Їм загрожує до дев'яти років за ґратами. (Українська правда)

■ Виставка про битву біля Орші

ОСТРОГ. – В Острозькому замку на Рівненщині відкрили виставку, присвячену битві біля Орші. 1514 року над Дніпром біля Орші, це нинішня Білорусь, об'єднане військо українців, литовців та поляків на чолі з Костянтином Острозьким розбило московські війська. Цій історичній події 8 вересня виповнилось 510 років. Виставку „Орша Тріумф волі і єдності” організував Державний історико-культурний заповідник у співпраці з громадською організацією „Братство ім. князів Острозьких” за підтримки Польського інституту в Києві. Виставка триватиме три місяці. (Укрінформ)

■ Крига оточила станцію „Академік Вернадський”

КИЇВ. – В Антарктиці – перші дні весни. Острів Ґаліндез, на якому розташована українська станція „Академік Вернадський”, майже на 100 кілометрів оточила крига. Знімками „крижаного полону” поділився Національний антарктичний науковий центр. Минулого року в цьому регіоні майже не було морської криги. Крім того, 2023 рік став рекордним за мінімальною кількістю такого льоду в Антарктиці за весь час спостережень. (Українська правда)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Іран передав ракети Росії

ЛОНДОН. – Іран передав Росії балістичні ракети малої дальності для війни проти України, підтвердив Державний секретар США Ентоні Блінкен під час пресконференції з Міністром закордонних справ Великобританії Дейвідом Леммі 10 вересня в Лондоні. Газета „Вашінгтон Пост” пише, що Москва шукає джерела поповнення своїх запасів по всьому світі. Іранські ракети поновлять арсенал Кремля у переломний момент російсько-української війни, коли ЗСУ поволі просуваються на Курщині, але стикаються з невдачами на сході України. Іран і Росія відкидають звинувачення про постачання ракет з Теграну. Обидва дипломати також заявили, що цього тижня відвідають Київ. Основні іранські комерційні авіолінії потрапили під санкції США через їхню роль в поставках зброї Росії для війни проти України. Великобританія, Франція та Німеччина також ввели обмеження на діяльність державної авіолінії „Iran Air” на своїй території. До санкційного переліку долучені також важливі установи, які пов'язані з передачею балістичних ракет та іншої зброї Росії. Під нові санкції США потрапили кораблі, десять осіб та три організації. Уряд США звинувачує ці особи та організації в поставках Росії зброї, компонентів для безпілотників і балістичних ракет малої дальності. Координатор стратегічної комунікації при Раді національної безпеки США Джан Кірбі заявив пресі, що Росія планує використати іранські ракети проти українських цивільних „протягом наступних тижнів”. Він наголосив, що хоча Росія має свої балістичні ракети, постачання іранських ракет малої дальності до 75 миль дозволяє Росії обстрілювати більш віддалену від її кордонів територію України. Перевагою таких ракет є їхня висока швидкість, тому, за словами Дж. Кірбі, останній пакет допомоги Україні включав додаткові можливості ППО. („BBC News Україна”, „Голос Америки”)

■ Уряд Німеччини контролюватиме кордони

БЕРЛІН. – Німецький уряд оголосив 9 вересня, що, починаючи з 16 вересня, він тимчасово перебере контроль над кордонами країни. Міністер внутрішніх справ Ненсі Фейзер сказала, що „ми посилюємо нашу внутрішню безпеку і продовжуємо наші дії проти нерегулярних мігрантів”. Уряд намагається перехопити ініціативу в боротьбі проти нелегальних мігрантів через ріст злочинності і також через ріст популярності партії Альтернатива для Німеччини (AfD), яка цього місяця стала першою крайньоправою партією від часів Другої світової війни, яка виграла стейтові вибори в Турингії. Канцлер Олаф Шольц і Н. Фейзер з лівоцентристської Соціал-демократичної партії намагаються втримати контроль над урядом, коли відбудуться вибори у Бранденбурзі 22 вересня. Німеччина має 2,300 миль кордонів з дев'ятьма країнами. Після заяви Н. Фейзер, міністер внутрішніх справ Австрії Гергард Карнер сказав, що його країна не прийме жодних мігрантів, яким Німеччина відмовить у вступі. („Reuters”)

■ Ядерна пересторога директора СВР

МОСКВА. – Директор Служби зовнішньої розвідки Росії Сергій Нарішкін застеріг, що США „намагаються порушити рівновагу в системі міжнародної безпеки” в ядерній сфері. Виступаючи 29 серпня на конференції з нагоди 75-ї річниці першого випробування ядерної бомби в СРСР, він окреслив США як „західний тоталітарно-ліберальний режим”, який хоче накинути свою волю на інші країни. С. Нарішкін є головою СВР від 2016 року. Він скритикував відступ США від договорів з Росією щодо контролю ядерної зброї. Президент Дональд Трамп зробив це тому, бо Росія не дозволила інспекторам США перевіряти ядерні установи. Він теж критикував США за проведення підземного ядерного „експерименту” 14 травня. Цьогорічний звіт Федерації американських науковців вказує, що Росія має 5,580 ядерних боєголовок, США – 5,044, а Китай – 500. У свою чергу, Стокгольмський інститут миру вважає, що Росія має 4,380, а США – 3,708. У вересні 2023 року уряд США повідомив, що країна має 3,748 ядерних боєголовок. („Newsweek”)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

У Львові поховали матір з дітьми

Алла Пасс

У Львові 6 вересня прощалися з жертвами ракетної атаки на місто. Тоді під завалами своїх будинків загинуло семеро людей. Серед них четверо з однієї родини – Євгенія Базилевич і три її доньки – Ярина, Дарина і Емілія. Їхній батько дивом уцілів. Підтримати чоловіка і провести в останню путь його родину прийшли тисячі людей. Було багато пластунів, адже Євгенія та дві її старші доньки були членами цієї організації.

Прощалися із загиблими у

Похорон родини Базилевичів у Львові.

Гарнізонному храмі Петра і Павла, де зазвичай проводжають в останню путь військових. Родину Базилевичів у Львові добре знали. Найстарша із загиблих сестер працювала програмною менеджеркою офісу міських молодіжних проєктів. А її сестра Дарина навчалася в Українському католицькому університеті на культуролога.

З храму, де відбувалося прощання, жалобна процесія з чотирма трунами вирушила до серця Львова, на площу Ринок, де міський сурмач заграє мелодію „Тиша” – останню колысову, яку зазвичай виконує для загиблих військових. Але сьогодні – для цивільних, яких вбила Росія.

Поховали загиблих на Личаківському цвинтарі. Також на інших кладовищах попрощалися з іншими жертвами російської атаки Юрієм Арабським та Іриною Демидовою. Олександра Погорецького ховали 7 вересня.

Поранений батько полеглих Ярослав Базилевич після ракетної атаки.

Новий завод з переробки фундука

Олександр Вівчарик

ТЕКУЧА, Черкаська область. – Компанія Hazelstar запускає в Уманському районі Черкащини завод з переробки фундука. Завод спеціалізуватиметься на барселонських, каталонських та інших сортах. Українські кондитерські підприємства приймають сорти фундука будь-якого походження, зокрема азербайджанські, грузинські і польські. Але наразі українського фундука ще замало, хоч промислові фундукові сади займають в Україні вже 5.5-6 тисяч гектарів, що майже утричі більше, ніж у 2019-2020 роках. „Через війну рентабельність зернових культур падає, люди шукають їм заміну, з тривалою перспективою. З'явилася культура споживання

фундука, і одночасно ми згадуємо, що ліщина є традиційною для України культурою”, – пояснив власник компанії Макар Терещенко.

В рамках урядової програми підтримки малого та середнього бізнесу п'ять агропідприємств України отримали 10.2 млн грн на розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства і тепличного господарства. А компанія Hazelstar пропонує їм високоякісний садовий матеріал європейських сортів для закладання інтенсивних насаджень фундука та професійний супровід з питань вирощування та догляду за ними.

Новий завод уже невдовзі переробить перші 100-200 тонн фундука, задовольняючи попит кондитерської промисловості на різні види горіхів.

Звільнено дочку і матір

ЧЕРКАСИ. – 27 серпня студентка Черкаського національного університету (ЧНУ) ім. Богдана Хмельницького Єлизавета Діброва опублікувала відео, в якому захищала Свято-Михайлівський кафедральний собор УПЦ Московського Патріархату в Черкасах. Пресслужба ЧНУ опублікувала заяву про те, що дівчину відрахували ще 22 серпня. Її матір – доцентку кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Світлану Гальченко теж звільнили з роботи 31 серпня.

Є. Діброва була відрахована з третього курсу денної форми навчання за бакалаврською програмою „Журналістика” зі спеціалізацією в рекламі та PR у медіагалузі (на контрактній основі).

Скандал із заявами Є. Діброви сколихнув соціальні мережі. Звільнена викладачка С. Гальченко прокоментувала конфлікт: „Я засуджую те, що було озвучено Лізою. І моя позиція як матері була негативною. Доньку виховувала на патріотичних засадах, а останнім часом гостро ставила питання двомовності. Ліза, не розібравшись у проблемі, потрапила під негативний інформаційний вплив,

за що вона дуже шкодує. Вдома була проведена робота і роз'яснення”.

С. Гальченко додала, що вона і її донька підтримували українську армію пожертвами.

„Я завжди була і залишаюся на патріотичних позиціях. У такому ж дусі виховувала студентів. Постійно допомагаю Збройним силам, підтримую зв'язок з нашими випускниками, які нині захищають Україну, – зазначила С. Гальченко. – Я знаю, що донька щиро розкалася і зробила висновки”.

Ректор університету Олександр Черевко звернувся до відповідних служб з перевірки зазначених осіб щодо можливого складу злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України, у діях та висловлюваннях Є. Діброви. Йдеться про статтю про посягання на територіальну цілісність та суверенітет України, державну зраду та порушення рівноправності.

Водночас на новину відреагував член Вищої ради політичної партії „Національний корпус”,

(Закінчення на стор. 14)

СПОРТ

Україна завершила виступ на Паралімпійських іграх

ПАРИЖ. – Збірна України завершила виступ на XVII літніх Паралімпійських іграх. Упродовж 12 днів українські спортсмени виграли 82 медалі: 22 золоті, 28 срібних, 32 бронзові і у підсумку посіли п'яте місце за кількістю нагород та сьоме у загальнокомандному заліку. Україна була представлена в 12 видах спорту. Найбільше число нагород серед українців зібрав плавець Андрій Трусов, на рахунок якого 5 медалей – 2 золоті та 3 срібні. Найбільше медалей у Китаю – 220. Другі за кількістю нагород британці – 124, треті – американці – 105. XVIII літні Паралімпійські ігри відбудуться з 23 серпня по 3 вересня 2028 року в Лос-Анджелесі. (Укрінформ, Фото: Getty Images/Global Images Ukraine.)

Велопробіг ветерана США

Михайло Михайлинин

ТЕРНОПІЛЬ. – Ветеран Корпусу морської піхоти США Якоб Кепка з ампутованою ногою здійснив велопробіг Україною, щоб зібрати 100 тис. дол. на протезування українських бійців і навчання протезистів України. Він розпочав свою мандрівку з Кракова, оскільки має польське коріння, а завершить її на спеціальному велосипеді в Києві. За день 67-річний чоловік може подолати до 120 кілометрів. А загалом його маршрут сягає близько 1,200 км. По дорозі він зупиняється у різних містах, спілкується з мешканцями, місцевою владою, волонтерами, громадськими організаціями, розповідає про свою мету, щоб привернути увагу до потреб військових з ампутованими кінцівками. Також він відвідає українські міста Бородянку, Бучу, Ірпінь, щоб підтримати українців, які зазнали ворожих атак.

„Я був в Україні два роки тому. В центрі Львова побачив молодого солдата, що недавно втратив ногу. Він ішов на милицях і хитався, глянув на моє вартісне біонічне коліно. Мені стало дуже прикро та соромно, що я не зупинився і не поговорив з ним, не дав поради, як можна повноцінно жити з ампутацією. Так виникла моя ідея велопробігу“, – розповідає Я. Кепка.

Тепер у Львові його зустріли спортсмени з дитячо-юнацької спортивної школи і супроводжували до львівської ратуші. Під час зустрічі з громадою перший заступник міського голови Андрій Моска-

Ветеран Якоб Кепка у Львові.

ленко подякував Якобу і подарував йому пам'ятну монету із зображенням Короля Данила.

В Тернополі морський піхотинець відвідав Центр протезування і реабілітації „Разан“, де зустрівся з медиками і пораненими українськими воїнами. Своїм прикладом він прагне надихнути інших і дати надію людям, що незважаючи на фізичні обмеження, вони зможуть отримувати радість від життя і займатися улюбленою справою.

Національний банк...

(Закінчення зі стор. 2)

договорами перестрахування з іноземними ядерними страховими пулами, що дасть змогу виконувати зобов'язання перед партнерами, забезпечуючи безперебійну роботу галузі. Єдина висунута умова для проведення цих операцій – суб'єкт електронної комерції має бути зареєстрований як платник податків у ЕС.

Надано можливість відшкодувати купонні платежі за єврооблігаціями, виплачені з 24 лютого 2022 року до 9 липня 2024 року. Зазначені операції зможуть здійснювати лише ті підприємства, які не мають випадків незавершеного валютного

нагляду за операціями з експорту товарів протягом 12 місяців, що передують даті проведення операції. Водночас НБУ посилює обмеження на розрахунки за кордоном з використанням платіжних карток, випущених українськими банками до рахунків у іноземній валюті.

Зокрема, встановлено щомісячний ліміт у 100 тис. грн на купівлю ювелірних виробів, годинників та інших коштовностей. Введено ліміт у 500 тис. грн на місяць для операцій з агентами та менеджерами з нерухомості за кордоном. Обмеження допоможе запобігти масштабному витоку капіталу з України та унеможливить спроби оминати правила НБУ щодо подібних транзакцій.

Укрінформ

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден: США працюють над заборону

ВАШІНГТОН. – Президент США Джо Байден 10 вересня заявив, що його адміністрація опрацьовує питання зняття обмежень на використання Україною американської зброї великої дальності у війні проти Росії. США виступали проти постачання й застосування американської далекобійної зброї для українських ударів по військових цілях всередині Росії, побоюючись, що це призведе до ескалації. Секретар оборони США Ллойд Остін заявив 6 вересня, що ніяка конкретна зброя не буде вирішальною для України, щоб перемогти Росію, і що використання американської зброї для дальніх ударів по Росії не змінить хід війни на користь України. Він також зазначив, що сама Україна має значні можливості для ураження далеких цілей. Л. Остін зробив такі коментарі після того, як Президент України Володимир Зеленський особисто звернувся до групи „Рамштайн“ із проханням збільшити підтримку західним озброєнням і закликав союзників дозволити Україні використовувати надану ними зброю для ударів глибше всередині Росії. Після чергового російського масованого удару по Україні президент вкотре закликав партнерів України зняти обмеження щодо далекобійності західною зброєю. За даними аналітиків американського Інституту вивчення війни (ISW), в Росії є щонайменше 250 військових об'єктів у зоні дії наданих США ракет АТАСМС. (Радіо Свобода)

■ У Венесуелі Різдво в жовтні

КАРАКАС. – Незважаючи на велику напругу в країні після президентських виборів, які відбулися 28 липня, Президент Ніколас Мадуро оголосив 2 вересня, що цього року країна святкуватиме Різдво 1 жовтня. Національна виборча рада, яку контролює Н. Мадуро, проголосила 4 серпня, що він переміг з 52 відс. голосів – проти 43 відс., відданих за опозиційного кандидата Едмунда Гонзалеса. Але рада ще досі не оприлюднила висліди по дільницях для контролю, як цього вимагає закон. Згідно з газетою „Вашінгтон Пост“, Е. Гонзалес отримав 67 відс. голосів – проти 30 відс., відданих за Н. Мадуро. Агенція новин „Асоційтед Прес“ прийшла до подібного висновку. Протести призвели до арешту понад 2,000 осіб, включно з робітниками, політиками й журналістами. Міжнародна спільнота засудила дії президента. Опитування населення вказують, що люди турбуються станом економіки, а не раннім святкуванням Різдва. Авторитарно-соціаліст Н. Мадуро є при владі від 2013 року. За той час Венесуела зазнала історичного економічного провалу та виїзду понад 7 млн осіб з країни. („Associated Press“)

■ Фільм про Рональда Рейгана

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – У кінотеатрах США та інших країн 30 серпня з'явився новий фільм під назвою „Рейган“. Він змальовує життя Рональда Рейгана, одного з найбільших президентів. Фільм базований на книжці Пола Кенгора „Хрестоносець Рональд Рейган і упадок комунізму“. Термін „Хрестоносець“ використовували провідники СРСР щодо 40-го президента США за його „хрестоносний похід“ проти їхнього режиму. Ця унікальна й драматична біографія відтворює найважливіші події в житті Р. Рейгана від його молодості аж до смерті. Підкреслюються його принциповість, впевненість в американських ідеалах свободи й демократії та його тверда віра в перемозі над „Імперією зла“. Він не боявся йти проти популярної течії пошуку примирення з СРСР, натомість проповідував перемогу – не воєнну, але ідейну. Належне місце фільм віддає британській прем'єр-міністерці Маргарет Тетчер і Папі Іванові Павлові II, які долучилися до шляхетного почину цього „хрестоносця“. Саме завдяки їм Захід виграв Холодну війну. Фільм випустила компанія „MJM Entertainment“ коштом 25 млн дол. На 8 вересня він зібрав 18.5 млн дол. („Washington Examiner“)

Чесна аналіза у „Foreign Affairs“

2 серпня журнал „Foreign Affairs“, найавторитетніше американське видання в галузі міжнародної політики, оприлюднив статтю професора політології Католицького університету США Якуба Григеля про нинішню ситуацію в Україні. На об'єктивність цього шановного автора можемо вповні покластися – це вже не перша його чесна і глибока аналіза подій в Україні, якій він усім серцем співчуває. Тож неможливо не погодитися з його розумінням сьогоденних особливих обставин російсько-української війни і з висновком, винесеним, задля підкреслення його важливості, в самий заголовок: „Замість того, щоб залишати Київ, Вашингтон повинен дати йому інструменти для перемоги“.

В чому ж особливість моменту? Потенціали Росії та України – незіставні. Кремль досить оперативно перевів свою економіку на воєнні рейки і може вести війну на виснаження України – це для Москви тим легше, що стратегія і республіканців, і демократів у США є в принципі хибною, бо дотепер зводилася до оборони України, а не до її перемоги.

Очевидно, пише Я. Григел, ніхто на Заході не чекав, що в лютому 2022 року українці виявлять давно небачений в історії Європи героїзм і дадуть гідну відсіч агресорові. Аж тоді Вашингтон та європейські держави взялися допомагати Києву зброєю і грошми, але в дуже повільний і незадовільний за обсягами цієї допомоги спосіб. Метою було не дати Путінові загартувати всю Україну і водночас не спровокувати його ескалацією воєнних дій до застосування ядерної зброї. Тим часом підхід „будемо підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно“ був від самого початку програвшим, бо послаблював не Росію, а саме Україну, не передбачаючи її перемоги. Окрім того, що зброя надходила „по краплині“, Білий Дім від самого початку воєнних дій обмежував її застосування збройними силами України.

На третьому році війни ситуація стала в такій мірі загрозливою, що автор статті припускає можливість розпаду України – якщо Білий Дім не відважиться надати Україні короткотривалу, але необмежену військову допомогу – саме вона може дати шанси на справедливий для України кінець війни. Російські війська можуть бути відкинуті принаймні до кордонів 2022 року.

Якщо не це, то ситуація, передбачає Я. Григел, буде тільки погіршуватися. Україна не має стільки людських сил, щоб успішно воювати довгі роки. Економіка знищена, гостра нестача робочих рук. Світовий банк підрахував, що на відновлення житла, інфраструктури та промисловості в Україні потрібно витратити щонайменше пів трильйона доларів. Час також не на боці західних партнерів України. Найбагатші європейські країни шкодували грошей для України, а тепер дочекалися реальної загрози своїм власним кордонам від воєнничого режиму Путіна.

Не матимуть жодної користі і США, фінансуючи без кінця краю Україну, якщо рішуче не змінять дотеперішню стратегію.

Інакше „війна затягнеться — і чим довше вона триватиме, тим більше часу матиме Росія, щоб створити проблеми для Європи та Сполучених Штатів в інших частинах світу“.

Отже, замість затягувати війну, підкреслює Я. Григел, метою Сполучених Штатів має бути її припинення шляхом надання Україні всієї необхідної для перемоги зброї. „Виштовхнувши російські сили з території, яку вони захопили з початку 2022 року, Київ виграв би собі політичні варіанти. Військовий успіх може змусити Кремль сісти за стіл переговорів. І хоч вони не зменшать бажання Москви відновити свою імперію в Європі, швидка і рішуча перемога українців на полі бою завдасть відчутної шкоди російським військам, й Україна виграє час на відновлення інфраструктури та промисловості, повернення родючих земель у звичний обіг, а також посилить свій військовий потенціал для стримування майбутніх зазіхань з боку наступів Росії“.

Залишається сподіватися, що аналіза Я. Григеля знайде відповідний і вчасний – хоч часу критично мало! – відгук у стратегічних колах Вашингтону.

ПОСТАТІ

Любиця Бабота в українознавстві

Анатолій Трембіцький,
доктор історичних наук

Знана філологиня-україністка, провідна спеціалістка в галузі історії української літератури Східної Словаччини та Закарпаття, Любиця Бабота (Lubica Babotová), народилася 4 вересня 1944 року у словацькому місті П'єштани, у родині вчительки Маргарети Шандор та урядовця Миколи Баботи, які у роки Другої світової війни вимушено переселилися з Закарпаття у Чехословаччину. Після проголошення незалежності України їм дозволено відвідувати рідне Закарпаття.

Початкову освіту Любиця здобувала у словацьких школах у П'єштанах, Братиславі, Дрні та Есенському, куди батьків часто переселяли через їхню „політичну неблагонадійність“. У 1958 році закінчила на відмінно восьмирічну школу зі словацькою мовою навчання, однак її не прийняли у середню школу з українською мовою навчання. Директор Пряшівської української середньої школи, відомий український педагог і патріот Юрій Мнягончак усе ж прийняв доньку репресованих батьків на навчання. У 1961 році Любиця з відзнакою закінчила школу, і її навіть рекомендували на медичний факультет. Вступні іспити склала успішно, але з політичних причин було відмовлено в зарахуванні, оскільки родина постійно перебувала під пильним оком спецслужб комуністичної Чехословаччини. З великими труднощами їй вдалося поступити на медичний факультет університету ім. Шафарика в Кошицях, проте із початком навчання на першому курсі її звільнили. У 1965 році на хвилях демократичних процесів у Чехословаччині вступила на філософський факультет університету, де вивчала англійську та українську мови й літературу.

У 1977 році здійснилася давня мрія, вона стала працівницею науково-дослідного відділу катедри української мови та літератури філософського факультету Пряшівського університету, де почала науково вивчати закарпатоукраїнську літературу XIX-XX ст. та чехословацько-українські літературні взаємини.

Л. Бабота проводила свої українознавчі дослідження, підтримуючи наукові контакти з Ужгородським національним університетом. У жовтні 2009 року, враховуючи її наукові здобутки, університет обрав її почесним доктором.

Д-р Любиця Бабота

В її науковому доробку – більше сотні наукових і науково-популярних праць на літературознавчі теми. Загальноукраїнське значення мають праці Л. Баботи про Тараса Шевченка, Григорія Сковороду, Івана Франка, закарпатоукраїнських мистців слова В. Гренджі-Донського, В. Довганича, О. Духновича, Зореслава, А. Кралицького, Ф. Лазорика, І. Панькевича, П. Шафарика, відомих українських діячів Володимира Гнатюка, Юрія Жатковича, Олени Закривидороги. Ці її творчі доробки стали важливою складовою частиною літературної спадщини.

Не забувала у своїй науковій праці дослідниця й про Голодомор в Україні у 1932-1933 роках, стверджуючи у своїх статтях, що він був штучно викликаний діями Комуністичної партії та радянського уряду і призвів до загибелі мільйонів людей.

Науковиця проявила себе і як фаховий перекладач з англійської та угорської на українську і словацьку мови, здійснивши більше десятка перекладів наукової та художньої літератури. Вагомий внесок зробила Л. Бабота до української історичної біографістики. Її науково-творчий доробок є важливим джерелом для історичної й літературознавчої науки, значно доповнює і розширює наші знання про український народ, багатство і розмаїття його культури, спонукає повніше усвідомити й збагнути, що в дуже складних і несприятливих умовах історичного буття українці, зокрема, й українці-русини, українці-лемки, завжди зберігали самобутність і невичерпну творчу силу, без чого неможливе усвідомлення національної гідності і приналежності до українського народу.

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ!

Шановні читачі, передплатники і дописувачі „Свободи“!

Просимо всі матеріали надсилати електронною поштою. Якщо Ви не володієте електронними засобами листування, попросіть переписати Вашого листа приятеля чи сусіда.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510

Володимир Гончарик

E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата

☎ (973) 292-9800 x 3040

Володимир Гончарик

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Примара великого зла

6 вересня львів'яни вклонилися пам'яті загиблої молодої жінки та трьох її дітей. Дивно, але звинувачення у військових злочинах проти Росії, висунуті ще в перші місяці війни, все ще розслідуються, і докази продовжують накопичуватися.

Запит України до США щодо дозволу використовувати зброю США глибоко на території Росії для запобігання таким нападам залишається без відповіді. Оборонні ракети Patriot продовжують сидіти на європейських складах, припадаючи пилом і не відіграючи жодної ролі в Україні. А в Україні гинуть невинні.

Україна продовжує бути вдячною за допомогу Заходу, але логічний розум плутається. Отже, Росія посилала свою жорстокість, але Захід, здавалося б, підтримує Україну словом і ділом, чомусь продовжує сидіти осторонь і грати на обидві сторони.

Привид антиукраїнської Америки та меншої підтримки Німеччини вимальовується на горизонті наступного року, і все ж, відверто кажучи, друзі України не зробили та не роблять достатньо, фактично гальмуючи доблесні зусилля та жертви України.

Багато хто на Заході висловив підтримку з додатком, як довго ця підтримка може тривати. Те, що дуже часто втрачається в цій дискусії, так це цілком реальний факт, що сцени, коли молодих людей посилають на смерть у результаті військових злочинів, є видовищем, яке повторюється лише в Україні. Звичайно, молодь гине скрізь, але переважно через культурну та політичну дурість. В Америці від автоматичної зброї мирних жителів гине більше людей, ніж у будь-якій іншій країні. Жодна країна не вводить в оману більше, ніж Америка, але це зовсім інше питання.

Як свідок заходів-реквіємів у Львові (була спершу хресна хода, церковна служба, потім тисячі людей пішли на цвинтар) я був сумним і злим, сумував, навіть плакав за моїми співвітчизниками-українцями, але, мабуть, більше злим був на росіян, які вбивали, та обурювався на американців, які через відсутність рішучості не дозволяли стріляти на дальшу відстань, а їхні оборонні ракети були не на місці.

Примара великого зла в листопаді не може відбілити бездіяльність нинішньої влади. Спадщина Джо Байдена буде заплямована в моїй свідомості сьогоднішніми подіями. Винних багато: міжнародні суди, навіть Монголія за переховування військового злочинця. Мабуть, головне – це нерозуміння війни. Так, українці повинні бути вдячні за підтримку Заходу. Бракує взаємної вдячності Заходу.

Україна взяла на себе протизагроз, хоч і не добровільно, найбільшому злу в сучасному світі. Це зло посилювалося в основному умиротворенням Заходу протягом принаймні століття. Звичайно, ця війна коштує Заходові. Набагато важливіше те, що це коштує життя українцям. Кожен загиблий українець – це величезна втрата. Люди – це не такі ресурси, як зброя і гроші. Про це нещодавно наголосив Президент Зеленський на прес-конференції. Людина – це не ресурс. Жодна людина не замінна. Поставки зброї можна владнати, кошти можна призначити. Хто може замінити молоду матір з трьома дітьми, які сьогодні поховані у Львові через російську злочинну агресію та нерішучість Заходу?

Аскольд Лозинський,
Львів

Україні потрібна допомога

Після російської атаки на Львів вижив тільки чоловік. Його дружина Євгенія і три їхні дочки, Ярина, Дарина і Емілія, були вбиті у власному будинку. Вони були на сходовій клітці, коли чоловік повернувся за водою для притулку. Будівля, розташована всього в 100 метрах від того місця, де я працював волонтером, була зруйнована.

Того дня було пошкоджено або зруйновано ще кілька житлових будинків та шкіл. Напередодні були обстріляні Полтава, Запоріжжя та Суми. За день до цього – Харків, а ще раніше – Одеса, Київ... І таке триває кожен день. Україні потрібна допо-

мога. І ми теж робимо свій внесок у цю допомогу. Ви також можете взяти участь у цій підтримці.

Приєднуйтеся до нашого збору коштів, щоб надати воїнам безпілотники Mavic 3t, необхідні для виконання своїх місій. Разом ми можемо змінити ситуацію на краще.

Ukrainian Soul Association – це некомерційна організація, що має статус 501(c) (3).

Квитанції про пожертви будуть надані за запитом. Тел.: 732-322-3348. Адреса: <https://donate.stripe.com/8wM2aWf5abB1dvW7ss>

Валентин Дмитренко,
Львів

Як дипломати...

(Закінчення зі стор. 3)

Позитивно відгукнулася про Д. Кулебу Міністер закордонних справ Німеччини Анналена Бербок, яка сказала, що сумує з приводу відставки міністра закордонних справ України і додала, що мало з ким працювала так тісно, як з Кулебою.

З Д. Кулебою було за честь захищати Україну та Європу, написав Міністер закордонних справ Литви

Габріеліус Ліндсбергіс.

Міністер закордонних справ Естонії Маргус Цакна назвав Дмитра Кулебу „братом у протидії російській агресії“.

„Найкраща українська гідність і стійкість“, – так описав Кулебу Міністер закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес: „Ми тісно працювали над захистом свободи та суверенітету України та відкриттям переговорів про вступ до ЄС під час головування Іспанії“.

Голос Америки

Лавреати літературного конкурсу Фондації УВУ

Жюрі літературного конкурсу ім. Воляників-Швабінських Фондації Українського вільного університету (ФУВУ) у складі Ігоря Николука, Ольги Воляник й Лариси Заник на своєму засіданні 3 вересня 2024 року визначили лавреатів конкурсу.

Першою премією нагороджено Ігоря Набитовича за монографію „Сага мистецької родини“. Київ, 2023, 791 стор. У творі йдеться про діяльність родини Фредрів і Шептицьких.

Другою премією відзначено дві книги:

– Збірку „Україна: журналісти на передовій“. Упорядники Алла Малієнко, Юрій Бондар, Анатолій Яковець. Київ, 2023, 480 стор. У збірці розповідається про участь журналістів у російсько-українській війні, що триває і зараз.

– Другу частину роману „Загублені у світах“ („В Америці“) авторства Любові Дмитришин. Ужгород, 2023, 224 стор. Роман висвітлює наслідки перебудови в Україні, що призвели до масової міграції людей за кордон.

Третьою премією нагороджено наступних авторів:

– Олександра Скрипника за дослідження „Спецоперація „НЕКРО“. Розсекречені історії з архіву розвідки“. Київ, 2023, 608 стор. Нариси, ґрунтовані на унікальних розсекречених документах із архіву служби зовнішньої розвідки України про досі невідомі епізоди спецоперацій СРСР

зі знищення борців за свободу і незалежність України;

– Юрія Грешка, за історичний роман „Преторіанці Антонівської Республіки“. Львів, 2023, 256 стор. У книзі йдеться про героїчну боротьбу УПА за волю України у волинських лісах в часи Другої світової війни.

– Ольгу Донечанку (Ольгу Григуть) за роман у трьох повістях „Повернення вкраденої пам'яті“. Львів, 2013, 144 стор. Повісті написані на основі реальних спогадів про знищення нашого коріння в радянські часи на сході України.

Жюрі літературного конкурсу також відзначило наступних авторів:

– Ольгу Чаплю за книгу „Де мої діти?“;

– Бориса Бунчука за збірку поезій „Відпустка восени“;

– Галину Тарасюк за збірку поезій „Відлуння війни і миру в небі й на землі“;

– Сніжану Божок за художньо-публіцистичні твори „Замінована прогулянка розвідника“;

– Наталію Осипчук за збірку новел „Святили яблука на свята“;

– Оксана Кузів за казку для дорослих „Безсмертіє“.

Нагородження відбудеться у Києві та Львові за участю голови ФУВУ Аскольда Лозинського.

Пресова референтура
Фондації Українського вільного
університету

Україна копає картоплю

Люблю цю пору. Копають картоплю, спалюють бадилиня, дим підіймається в небо, а потім стелиться землею... Ліна Костенко написала: „Під осінь у кожному селі немов димки димлять жертвні – копають люди картоплі“.

Вогкістю пахне, медом, грибами. Пташині ключі замикають літо. Як зворушливо вони роблять кола над городами. А люди копають картоплі. Як класно бути хоч один день причетним до цієї споконвічної праці. Саме її увіковічили в колекційній монеті номіналом 10 гривень, яку так і назвали – „Копання картоплі“. Наша найбільша цінність – земля-

Монета „Копання картоплі“

гродувальниця. Потяг і любов до неї, праця на ній тисячі років єднають покоління. На монеті – кущ картоплі, як дерево життя, а коріння його – золоті бульби.

Копаємо це диво ніби завжди цієї пори, в один час, але в пору мого дитинства, коли три покоління на городі в кошики збирали ці золоті бульби, яблуні другий раз не цвіли, полуниці не зав'язувалися, малина не хилила грона. Тепер веселіше, сонячніше, тепліше. Багато що змінилось. Тепер картопля пахне війною, як і все живо України. Лише солодким дим лишився, незамінний смак картоплі і неповторне відчуття причетності до чогось великого і величного. А ще розуміння, що спогади сільської дитини завжди з нею...

Людмила Островська,
Тернопіль

Людмила Островська на городі.

2024-2025
CONCERT SEASON

THE UKRAINIAN BANDURIST CHORUS OF NORTH AMERICA
УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

presents

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА UKRAINE LIVES!

Artistic Director **Oleh Mahlay****SATURDAY, SEPTEMBER 28 • 7:00 PM**GRACE PRESBYTERIAN CHURCH
1009 - 15 Avenue SW, Calgary, Alberta**SUNDAY, SEPTEMBER 29 • 3:30 PM**FRANCIS WINSPEAR CENTRE FOR MUSIC
9720 - 102 Avenue NW, Edmonton, Alberta**MONDAY, SEPTEMBER 30 • 7:30 PM**BROADWAY THEATRE
715 Broadway Avenue, Saskatoon, Saskatchewan**TUESDAY, OCTOBER 1 • 7:30 PM**BURTON CUMMINGS THEATRE
364 Smith Street, Winnipeg, Manitoba**THURSDAY, OCTOBER 3 • 7:00 PM**DOROTHY STICKNEY AUDITORIUM
DICKINSON STATE UNIVERSITY
291 Campus Drive, Dickinson, ND 58601**FRIDAY, OCTOBER 4 • 6:30 PM**Sponsored by the Protez Foundation
HOPKINS HIGH SCHOOL
2400 Royals Drive, Minnetonka, MN 55305**SATURDAY, OCTOBER 5 • 7:00 PM**NORTH SHORE CENTER FOR THE PERFORMING ARTS
9501 Skokie Boulevard, Skokie, IL 60077**SATURDAY, NOVEMBER 2 • 7:30 PM**THE HOCHSTEIN SCHOOL
50 N. Plymouth Ave., Rochester, NY 14614**SUNDAY, NOVEMBER 3 • 2:00 PM**DNIPRO UKRAINIAN CULTURAL CENTER
562 Genesee Street, Buffalo, NY 14204

FOR TICKETS, PLEASE VISIT
bandura.org/events

Net proceeds from this concert will benefit the
Bandura Education Fund

PROTEZ
FOUNDATION

TEMERTY
FOUNDATION

SHEVCHENKO
FOUNDATION

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Створили новий Осередок СУМ

Христина Долинюк

В Спільці української молоді відбулося відкриття виховного року для юнацтва, Дружинники і батьки 57-го відділу „Дніпро“ створили в Бавнд Бруку, Нью-Джерзі, новий Осередок СУМ. Відділ став частиною осередку, який називається Осередок СУМ ім. Героїв Революції гідності.

Відділ юнацтва СУМ заснувала ініціативна група батьків, котрі звернулися до Крайового булавного Романа Верного та до голови Крайової виховної ради (КВР) Христини Бабяк-Бігун наприкінці

Члени Управи нового Осередку Тетяна Репета, Іванка Крілевич, Христина Долинюк, Віталія Юрчак.

Відділ Юнацтва ч. 57 СУМ „Дніпро“ і дружинники – члени новоствореного Осередку СУМ.

2022 року. Вони доручили Христині Долинюк, членці КВР, працювати з батьками та заснувати Відділ юнацтва. На зборах 21 січня 2023 року батьки висловили бажання заснувати самостійний Відділ юнацтва СУМ та підтвердили це листом до Крайової управи СУМ Америки. Назвали Х. Долинюк булавною та придбали собі назву „Дніпро“.

Від січня до квітня 2023 року Х. Долинюк працювала з родинами, ознайомлювала з організацією СУМ а 29 квітня відбулося урочисте відкриття відділу в Бавнд Бруку. Відділ зріс до 54 зареєстрованих дітей до кінця 2024-го навчального року та здобув третє місце на Юнацькому злеті СУМ у травні 2024 року.

Протягом 20 місяців існування батьки юнацтва зрозуміли, що СУМ не лише для дітей і у виховній структурі СУМ можна бути активним дорослим членом та належати до п'яти різних дружин, тобто „дружинники“ переходили вишкільний курс, вивчали правила та написали листа до Крайової

управи, що хочуть створити Осередок під гаслом „Бог і Україна“.

У серпні 2024 року дружинники Баунд Брук провели Благодійний захід „Вино і Малювання“, де зібрали кошти на відбудову дитячої спеціалізованої лікарні, котру російські терористи жорсточно знищили. Це була перша акція дружинників на допомогу Україні.

7 вересня у присутності голови Крайової управи СУМ Америки Лесі Гаргай-Кудрик та організаційного референта СУМ Америки Юрія Микитина відбулися збори нового Осередку Бавнд Бруку. У зборах брали участь 25 дружинників віком 18-50 років. Число членів швидко зростає.

Вибрано Управу в складі: Христина Долинюк – голова, Віталія Юрчак – булавна, Іванка Крілевич – головна виховниця, Анастасія Чака – фінансовий референт, Віктор Юрчак – секретар, Олена Шарван

(Закінчення на стор. 10)

EFFECTIVE 05/15/2024

Let your retirement **BLOOM!**

LONG-TERM ANNUITIES

5 YEAR5.50%*2ND YEAR5.00%

7 YEAR5.75%*2ND YEAR5.00%

9 YEAR8.00%*4.00%

* FIRST YEAR RATE.

MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.

IMMEDIATE ANNUITY

WE HAVE INCREASED OUR RATE TO

4.00%*

* LIFE OPTION, OR FIXED PERIOD OF 10 YEARS OR LONGER.

MULTI-YEAR GUARANTEED ANNUITY (MYGA)

3-YEAR5.00%

5-YEAR5.00%

NEW HIGHER RENEWAL RATE!

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

STAND WITH UKRAINE

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

UNA UNIC

1894

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Фестиваль-ярмарок „Дотик“

Благодійний мистецький фестиваль-ярмарок „Дотик“. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 7 вересня в парку „Сосновий бір“ відбувся благодійний мистецький фестиваль-ярмарок „Дотик“. Понад 50 мистців з України, серед них 22 з Маріуполя, брали участь у виставці-продажу живопису, кераміки, фото, прикрас, одягу, вишивки, свічок, народного мистецтва з музичною та поетичною програмою.

Мета заходу – збір коштів на запчастини для дронів маріупольського волонтерського центру „Халабуда“, який безкоштовно ремонтує дрони для ЗСУ.

Все відбулося з ініціативи переселенки з Харкова Лариси Стадник, яка

стала кураторкою подій в парку. Було показано короткометражний фільм Артема Березнева „Амнезія. Маріуполь 2022“.

Андрій Гомаз і Артур Жуковський показали майстер-клас гри на африканській джемпі. Виступив дует „Барви Черкащини“ – Лариса Веселова (бандура) та Олександр Шнайдер (сопілка). Прозвучали вірші у виконанні Анастасії Велес, Марини Індутної, Зої Щербіної та Олексія Юріна.

На завершення продемонстровано документальний кінофільм „Кара-ван“, режисер Ірина Прудкова.

Того дня зібрали понад 36 тис грн, а це – запчастини для близько 70 дронів ЗСУ.

Голова Крайової управи СУМ Америки Леся Гаргай-Кудрик вітає дружинників нового Осередку. Обіч неї – Віктор Юрчак і Юрій Микитин (справа).

Створили новий...

(Закінчення зі стор. 9)

– референт зовнішніх зв'язків, Ірина Гладун і Юрій Вовк – спортові референти, Олена Мамушкіна і Юрій Олекса – культурно-освітні референ-

ти, голова Батьківського комітету – Тетяна Репета, Уляна Григораш – референт дружинників, Олена Заруба – голова Контрольної комісії (члени Оксана Старущак і Оленка Гук), Наталя Мороз – голова Товариського суду (члени – Юрій Приймак, Наталя Івахнюк).

Плянуються культурні вечори, спортові змагання для юнацтва, акції на підтримку друзів СУМ в Україні, акції на допомогу і підтримку ЗСУ.

У 2025 році виповниться 100-ліття СУМ. Дружинники готуються до свята. Вибрано гасло на 2025 рік: „Честь України – готов боронити!“

АРКА

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

В Курській області...

(Закінчення зі стор. 1)

Херсонській та Полтавській областях. Верховна Рада України уточнює, що уламки збитого російського дрона виявили біля будівлі відомства. Але про пошкодження не йдеться. У відомстві опублікували фото наслідків нічної атаки.

Американський телеканал CNN свідчить про новий випадок страти українських військовополонених російськими військами. Відео зняте з українського дрона під час боїв наприкінці серпня під час боїв поблизу Покровська. Зафіксовано страту російськими військами трьох українців, які здалися, після того, як їхню траншею було захоплено. Травневий відеозапис був знятий біля Роботиного в Запорізькій області. Українська розвідка передала журналістам аудіозаписи, де російський командир із позивним „Турок“ віддає наказ своєму підлеглому „Малому“ вбити полонених і доповісти про це. Інше відео було зняте українським дроном у серпні 2024 року на Покровському напрямку. На ньому видно, як троє українських солдатів, які здалися в полон після захоплення їхніх окопів, були розстріляні росіянами. Дмитро Лубінець, український омбудсмен з прав людини, заявив: „Країна, яка бере у полон, має гарантувати збереження життя військовополоненим та відповідає за поведінку з ними. Кожен такий розстріл потребує належного розслідування, а міжнародна спільнота не має мовчати на системні злочини окупантів“.

Співвідношення боєприпасів, що використовуються на фронті Україною та Росією, становить один до двох з половиною. Такі цифри назвав Головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський. „Завдяки діям нашого уряду, президента України, міністра оборони нам вдалося скоротити різницю між боєприпасами, які ми використовуємо і противник. Пропорція – фактично один до двох, один до двох з половиною. Рік тому ця цифра була один до десяти, один до шести. Цю різницю ми компенсуємо безпілотними системами. Ми постійно працюємо над їхнім удосконаленням, підвищенням їхньої ефективності, покращенням системи управління, способів та методів застосування. Ми намагаємося максимально збільшити свою технічну перевагу над противником, щоб компенсувати його чисельну перевагу“, – розповів О. Сирський. Збройні сили України нормують запаси і стріляють на день приблизно лише третину від кількості снарядів, що необхідна для збереження своїх позицій.

На Заході активно обговорюють

використання українським військом „дронів-драконів“ Dragonfire, котрі „сіють вогонь“ на засідки окупаційних військ Росії. CNN називає таку зброю жахаючою інновацією на полі бою, а Forbes наполягає, що ефект від неї більше у площині пригноблення морального духу росіян, ніж реальних збитків. Розплавлений метал, котрим „дрони-дакони“ поливають позиції суперника, виглядає наче скидання вогневого дощу на російські позиції. Пожежі, вплив диму та полум'я можуть створити проблему для окупаційних військ і змусити їх залишити позиції. Йдеться про розпечену суміш порошку алюмінію та оксиду заліза, яка називається термітом, горить при температурі до 2,200 градусів за Цельсієм. Суміш може швидко спалити дерева та рослинність, що прикриває російські війська. Термобомби стали улюбленою зброєю українських операторів безпілотників, особливо для знищення покинутих російських транспортних засобів.

Укрінформ, „BBC News Україна“, [rfi.fr/uk](https://www.bbc.com/news/ukraine-67845678), Голос Америки, Слово і діло

Сирський усунув начальника штабу Сил безпілотних систем

КИЇВ. – Головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський схвалив рішення про проведення „додаткової спеціальної перевірки“ органами СБУ начальника штабу командування Сил безпілотних систем капітана першого рангу Романа Гладкого. Рішення ухвалено за результатами засідання Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки, розвідки та оборони. На час перевірки Р. Гладкий буде усунений від виконання службових обов'язків за посадою.

Гладкий – офіцер із багаторічним досвідом служби у ЗСУ, який із 2020 по 2023 роки працював на посадах заступника начальника Об'єднаного штабу Командування Об'єднаних сил, заступника командувача ОС ЗСУ. Впродовж 2018-2019 років Р. Гладкий пройшов усі необхідні перевірки СБУ, має допуск до роботи з відомостями з найвищим ступенем секретності.

Раніше представники громадськості розкритикували на той момент не підтверджене призначення начальником штабу командування Сил безпілотних систем Р. Гладкого. Зокрема, проєкт DeepState вказав на те, що Р. Гладкий є підозрюваним за статтям про державну зраду, шпигунство і корупцію.

Також з'явилися повідомлення про те, що дружина Гладкого має російське громадянство й живе в окупованому Криму, а його донька представляє російський Центральний спортивний клуб армії на змаганнях з плавання.

Радіо Свобода

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ
645 W 1st Ave.
Tel.: 908-241-2190
888-336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave.
Tel.: 973-916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: 215-969-4986
215-728-6040

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

До 80-річчя депортацій лемків

Учасники конференції

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Національний музей історії України у Другій світовій війні та Український інститут національної пам'яті 10 вересня провели міжнародну науково-практичну конференцію „Українсько-польське пограниччя: історія, пам'ять, мовно-культурна спадщина та сучасні виклики (до 80-их роковин від початку депортацій автохтонних українців з Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Південного Підляшшя, Любачівщини, Західної Бойківщини у 1944-1951 роках“ дослідників історії, мовознавства та культури. Спів організаторами конференції стали Центр дослідження українсько-польсько-сло-

вацького пограниччя Українського католицького університету та Київське ветеранське правозахисне товариство депортованих українців „Холмщина“ імені М. Грушевського. Учасники конференції вирішили підготувати звернення до Президента, Верховної Ради та Уряду України про створення на Тернопіллі Національного лемківського музею зі збереження та розвитку культурно-історичної спадщини лемків світу. Відбулась презентація науково-популярного видання з великою кількістю світлин „Лемківщина крізь віки“, підготовленого та виданого головою Київського товариства

(Закінчення на стор. 14)

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на доповідь

Оксани Кісь

Доктора історичних наук,
завідувачки відділу соціальної антропології
Інституту народознавства НАН України

„Войовнича жіночність: трансформація образу української жінки в публічному дискурсі під час російсько-української війни“

Після Майдану та від початку війни росії проти України навесні 2014 року в публічному дискурсі помітні зміни щодо нормативної фемінності в Україні - виразна тенденція до нормалізації образу жінки-воїни. Його правомірність часто легітимізується прямими посиланнями на потужну історичну спадщину військової служби українських жінок у ХХ столітті, тоді як дехто шукає підкріплення у народних традиціях (таких як відомство). Українські жінки, як повноправні громадянки, претендують на участь в обороні держави нарівні з чоловіками, водночас наголошуючи на гендерно зумовлених способах і засобах жіночого внеску в національний проект.

Оксана Кісь - дослідниця у галузі жіночої історії та феміністської антропології, старша наукова співробітниця та завідувачка відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАН України (Львів). Д-р Кісь є президенткою Української асоціації дослідниць жіночої історії. Її книга «Українки в ГУЛАГу: вижити значить перемогти» (Львів, 2017; 2-ге вид., 2020) увійшла до списку 30 найвизначніших книжок української незалежності за версією Українського інституту книги у 2021 році. Її англійську версію Survival as Victory: Ukrainian Women in the Gulag (Harvard Series in Ukrainian Studies, 2021) було відзначено премією Літературного фонду Петерсона (2021). Сфери її наукових зацікавлень охоплюють становище жінок у доіндустріальних українських селянських родинах та сільських громадах, досвід українських жінок під час Голодомору 1932-33 рр., участь жінок в українському національному антирадянському опорі 1940-50-х рр., повсякденне життя українок-політ'язниць у ГУЛАГу та гендерні трансформації у постсоціалістичних країнах.

В суботу, 28 вересня 2024 року
о 5-й годині попол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО

Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО

Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО

Працюємо за вашим графіком

6.000%*

7/1 Year Adjustable (6.847% APR)

6.750%*

30 Year Fixed (6.760% APR)

Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900

або надішліть нам електронний лист на адресу

memberservice@sumafcu.org

www.sumafcu.org

SUMA
FEDERAL CREDIT UNION

Відскануйте QR для найновішої інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511

St. Petersburg, FL branch:
8950 9th St. North, Suite 130
St. Petersburg, FL 33702

North Port, FL branch:
5400 S. Biscayne Dr., Suite A
North Port, FL 34287

* Rates as of 4/5/24. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply. The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SUMAFcu NMLS# 527694

МИСТЕЦТВО

Маляр із світовим визнанням

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ. – У краєзнавчому музеї відкрили виставку „Український австралієць Володимир Савчак – маляр з Бережан“. Міський голова Ростислав Бортник, директорка музею Наталія Бойко розповіли про життя і творчий доробок талановитого земляка і громадського діяча Володимира Савчака, який народився у 1911 році на околиці Адамівці в Бережанах в родині майстра-ремісника.

Навпроти родинного будинку була читальня „Просвіти“, де проводилися патріотичні заходи, які разом з виступами хорової капелі „Боян“ дали цінні уроки доброго українського виховання.

В. Савчак навчався у Бережанській гімназії, був пластуном, любив похо-

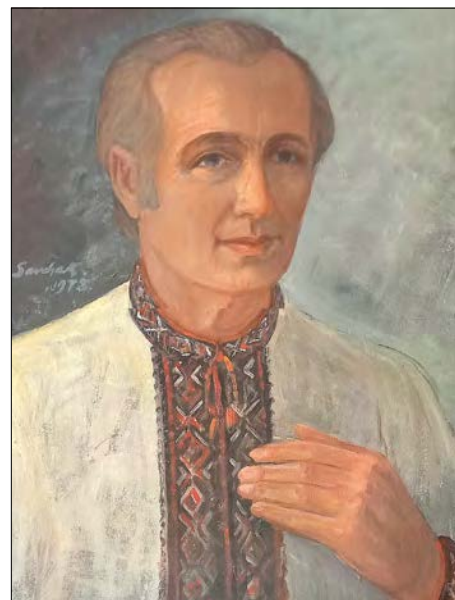
ди в гори. У той час юнак полюбив живопис, вивчав мистецтво в академіях у Вільно та Варшаві. Згодом працював професором у гімназії.

Пізніше бережанський художник емігрував до Австралії, де працював учителем мистецтва, також в управлінні Фондації українознавчих студій, малював колоритні пейзажі, портрети, аборигенські мотиви, морські затоки і пристані, квіти, навколишню красу, українські Карпати і сині австралійські гори. Також розписав українську церкву в передмісті Мельбурна.

Основну колекцію біля 200 творів за свого життя передав для Бережанського краєзнавчого музею. А загалом він створив тисячі картин, які зберігаються у музеях і приватних колекціях Австралії, Канади, США,

України. Своїм мистецтвом він збагатив українську та австралійську культуру. Крім картин на виставці представлено нагороди маляра, світлини, пластунський однострій, життєпис, написаний його рукою. Кожен експонат має свою унікальну історію, яка розкриває талант художника. Він намалював старовинну дерев'яну церкву святого Миколая в Бережанах, щоб показати українцям за кордоном частинку краси рідного міста.

В. Савчак був Почесним громадянином Бережан, одним із перших українців, який став членом Асоціації мистців Австралії. Міжнародний біографічний центр у Кембриджі вніс його до переліку видатних та діяльних людей. У 1990 році Американський біографічний інститут обрав художника „Людиною року“. Мистець

Володимир Савчак. „Автопортрет“

залишив по собі пам'ять у своїх творах, якими прославив Україну в далекій Австралії.

Банк випустив дві пам'ятні монети

Людмила Островська

КИЇВ. – 23 серпня Національний банк України випустив дві пам'ятні монети з нейзильберу та срібну „Пльонтанізм“, присвячені унікальній техніці живопису видатного українського художника сучасності Івана Марчука. Банк презентував їх в Музеї історії міста Києва, де з 6 серпня триває персональна виставка „Іван Марчук. Космічна містерія життя“. Митець побував у Києві на уро-

Іван Марчук і Людмила Островська.

Національний банк України випустив дві пам'ятні монети.

чистостях з нагоди виходу монет і на виставці. Я зустрілася з ним в його віденській майстерні.

„Вдячний відвідувачам виставки, які з величезним ентузіазмом приходять дивитися на мої картини, читають їх, думають перед ними, – сказав мистець. – Триває експозиція вже майже три тижні, але потоки людей не зменшуються. Дуже теплі слова звучали від представників Національного банку України про монету, про силу придуманого мною „пльонтанізму“. Голова Національного банку Андрій Пишний сказав, що ці монети є знаком великої вдячності за мою працю і ще однією можливістю зберегти мій творчий доробок на площині українських грошей, щоб ним могли насолодитися майбутні покоління України та світу. Для дизайну монет вони використали фрагмент картини „Пробудження“, яку я написав у 1992 році. На обох монетах зображено образ дівчини з блакитно-жовтою стрічкою на голо-

ві. Вона стоїть на тлі квітучого безмежжя рідних просторів, символізуючи пробудження України.

Таємниця придуманого мною „пльонтанізму“ в тому, що я знайшов ключ до душ і сердець народів світу, не лише українців. Колись я побачив в гаю голі дерева, а на тлі неба – фантастичне мереживо, переплетіння гілочок різної товщини, підсвічених сонцем. Щось подібне я бачив у руках свого батька, який був відомим на всю округу ткачем у Москалівці. З тих ниток і волокон узорі робив, що для мене в дитинстві було дивом. Мама, коли ми були дітьми, часто казала сестрі: „В тебе таке волосся запльонтане!“. У нас казали „пльонтати“ – плести, переплітати. Дуже мені те слово подобалося. Я почав „пльонтати“ малесенькими штришками думки й емоції голосу своєї душі. До мене такого ще ніхто не робив. Може й сила в тому, що з дитинства виносив“.

Каталог виставки „Космічна місте-

рія життя“, який представили на вернісажі, вміщує 180 репродукцій творів.

Мистецтвознавець Тамара Стрипко наголошує, що це не просто виставка картин – це подорож у космос тих емоцій, переживань, мрій, якими заряджав і заряджає маєстро. Роботи для виставки надали сім музеїв України та 20 приватних колекціонерів.

На вернісажі генеральна директорка музею Діана Попова сказала, що художнє полотно під час війни – це голос держави, який нагадує світу, як українці щодня борються за право бути на власній землі. Мистецькі полотна Івана Марчука саме зараз є потужною складовою культурної дипломатії: формують позитивний імідж України у світовому мистецькому просторі, нагадують, що Україна є і буде на карті світу, підтримують ЗСУ участю в благодійних аукціонах, займають активну позицію на мистецькому фронті України.

Чому зняли Кулебу

(Закінчення зі стор. 3)

значив його послом в Туреччину.

У ці роки були закладені десятки спільних проєктів у авіакосмічній та оборонно-промисловій галузях: від модернізації Україною турецьких вертолетів до закупки Києвом безпілотників „Байрактар“ та принципової домовленості про розміщення їхнього виробництва в Україні.

Після приходу до влади В. Зеленського А. Сибіга сприяв налагодженню стосунків між новим президентом, абсолютним новачком у політиці, та наддосвідченим турецьким лідером Реджепом Ердоганом.

У заявах та інтерв'ю А. Сибіги для преси годі шукати фірмової „кулебівської“ іронії – у цьому розумінні він є класичним дипломатом, який не виходить за відомі межі, озвучуючи позицію держави з того чи іншого питання.

Утім, час від часу заяви та дії Сибіги викликають широкий суспільний резонанс.

Так, у квітні минулого року в інтерв'ю Financial Times він припустив, що Україна зможе погодитися на мирні переговори з Росією, коли ЗСУ досягнуть адміністративної межі з анексованим Кримом.

Ця заява тягнула на сенсацію: на той момент українська влада стверджувала, що про жодні переговори

не може бути й мови, поки чобіт останнього російського окупанта не залишить міжнародно визнану територію України.

Втім досить скоро Сибіга поправив власну заяву: мовляв, мета України залишається незмінною – повернення усіх своїх територій включно з Кримом.

А у квітні цього року ледь не першим своїм рішенням після повернення до МЗС А. Сибіга практично зчинив скандал: саме він підписав листа до дипломатичних установ України за кордоном, у якому заборонялася видача будь-яких документів українським чоловікам призовного віку.

Відмова українських посольств та консульств видавати вже замовлені

пашпорти призвела до низки шумних протестів біля цих будівель та ініціювала нову хвилю дискусій про те, якою має бути мобілізація в Україні і якою мірою вона повинна зачіпати тих її громадян, які під час війни перебувають за кордоном. 5 вересня під час виступу у Верховній Раді під час його призначення міністром А. Сибіга пообіцяв, що доступ до консульських послуг для 7.5 млн українців, які зараз перебувають за кордоном, буде максимально спрощено.

У чому однозначно сходяться усі співрозмовники „ВВС“ – так це в тому, що заміна Д. Кулеби на А. Сибігу жодним чином не позначиться на загальному векторі зовнішньої політики України.

Find us in: Illinois, Michigan, New Jersey, Connecticut, Massachusetts

Ось це так пропозиція!

Візьміть позику на нерухомість зараз
автоматично отримаєте можливість
безкоштовного коригування відсотків
у майбутньому

З 02.08.2024 діє пропозиція на безкоштовне коригування процентної ставки на іпотеку і може закінчитися будь-коли. Це при умові, якщо член не має заборгованостей перед Selfreliance FCU щодо можливих інших позик на цей час. Це лише одноразове право на безкоштовне коригування процентної ставки нової позики, всі наступні модифікації процентних ставок підлягатимуть комісії.

Schedule an appointment with our specialists by phone: **888-222-8571** or online at **selfreliance.com**

ILLINOIS
Home Office: 2332 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622
5000 N. Cumberland Ave., Chicago, IL 60656
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine, IL 60067
302 E. Army Trail Rd., Bloomingdale, IL 60108
50 W. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090

selfreliance.com

MICHIGAN
26495 Ryan Rd., Warren, MI 48091
11756 Charest St., Hamtramck, MI 48212
7345 Orchard Lake Rd., West Bloomfield, MI 48322

NEW JERSEY
734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106
558 Summit Ave., Jersey City, NJ 07306
60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981

CONNECTICUT
21 Silas Deane Highway, Wethersfield, CT 06109
270 Broad Street, New Britain, CT 06053

MASSACHUSETTS
103 North Elm Street, Westfield, MA 01085

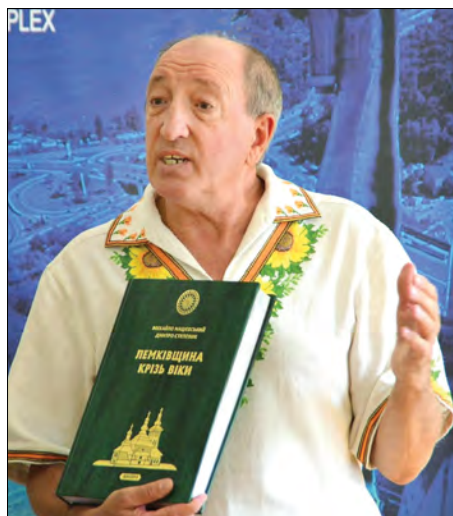
До 80-річчя...

(Закінчення зі стор. 11)

„Лемківщина“ ім. Богдана-Ігоря Антонича Михайлом Мацієвським у співпраці з видатним науковцем-мистецтвознавцем Дмитром Степовиком у видавництві „Дніпро“.

Напередодні конференції, 8 вересня, відбулася зустріч лемків Києва – „Лемківський салон“ – у нижній залі Храму св. Василя Великого. Під час заходу відбулися меморіальний концерт, книжкова виставка, презентація нової книги, виставка традиційного лемківського одягу, колекції лемківських писанок та інших елементів лемківської культури і традицій.

6 жовтня Київське товариство „Лемківщина“ ім. Богдана-Ігоря Антонича запрошувало в лемківський храм Святої Покрови, що в Національному музеї народної архітектури та побуту України в Пиро-

Михайло Мацієвський презентує книгу „Лемківщина крізь віки“.

гово на поминальні заходи присвячені 80-им роковинам депортацій. У програмі – виставки традиційних лемківських строїв, книг, присвячених лемкам та їхній культурі, виступ артистів та поминальна трапеза.

вони перевірили правомірність дій університету: „Допускати ситуацію, коли мати страждає від дій дитини або дитина від дій батьків – це ми спускаємось навіть не до радянської доби, а до середньовіччя“.

Депутат від партії „Слуга народу“, проректор ЧНУ Василь Мойсієнко запевнив, що договір із викладачкою завершився 31 серпня, його не було продовжено. Звільнення не має відношення до дій доньки Гальченко.

Питання про звільнення Гальченко – як помста за позицію чи дії доньки не стоїть.

Він також прокоментував дії Є. Діброви, яка фактично призупинила навчання, причина для її відрахування – невиконання навчального плану – формальна підстава, яка не може бути оскаржена.

Депутат Роман Діскант сказав: „Не ганьбіть університет. Якщо вона ходить не в ту церкву – переконайте її“.

Депутатка Надія Івашкова зазначила: „Неможливо звільняти матір за дії доньки. Заява університету була неточною. Там немає про те, що закінчився договір, і його вирішили не продовжувати“.

Депутат Владислав Пустовар порадив викладачці звернутися до суду, якщо вона вважає дії незаконними.

Зрештою слово взяв посадник Анатолій Бондаренко. Він заявив, що студентка була „загіпнотизована“, а її риторика повторювала речі, які говорять у церквах УПЦ (МП). „Те, що цей московський собор досі існує – це наше недоопрацювання“, – резюмував Бондаренко.

Мета, Телеграф

Підсумки...

(Закінчення зі стор. 1)

ви, від яких фактично залежить вирішення цього питання. Йдеться про США, Німеччину, Францію та Велику Британію. Також він наголосив на тому, що Україна потребує інвестицій у свій військово-промисловий комплекс, аби ще активніше нарощувати виробництво власної зброї та працювати над спільним виробництвом, яке допоможе забезпечити безпеку у майбутньому не лише для України, але й для країн Заходу.

Ллойд Остін, глава Міноборони США, зазначив, що група почула заклик Президента Зеленського, який брав участь у засіданні, до збільшення безпекової допомоги Україні: „Близько 50 країн повернулися сьогодні до Рамштайну і продовжують терміново надсилати Україні необхідні засоби, в тому числі засоби ППО, бронетехніку, артилерійські боєприпаси і нещодавно винищувачі F-16. Ця коаліція виділила понад 106 млрд дол. на безпекову допомогу Україні з лютого 2022 року, і наші друзі продовжують рухатися далі. У відсотках від ВВП десятків наших союзників фактично роблять більший внесок у самооборону України, ніж США. Я радий оголосити, що Президент Байден санкціонував новий пакет безпекової допомоги Україні на суму 250 млн дол. Це надасть Україні додаткові засоби ППО, бронетехніку, протитанкові озброєння та боєприпаси для ракетних систем і артилерії. Але ми зосереджені не лише на короткострокових потребах України. Ми також працюємо разом, щоб стимулювати інвестиції у власну оборонно-промислову базу України. А національні

директори з питань озброєнь допомагають перетворити потреби України на розширені виробничі лінії по всьому світу“.

Напередодні „Рамштайну-24“ кілька союзників анонсували передачу нових систем ППО Україні, а саме Німеччина замовила для України 17 систем протиповітряної оборони IRIS-T, які доповнять передані раніше 7 батарей. 4 системи буде відправлено до кінця 2024 року, а решту – починаючи з наступного.

Румунія оголосила про передачу однієї з двох діючих у країні систем ППО Patriot, Велика Британія – 650 багатоцільових ракет Martlet для ППО. Ця ракета має лазерне наведення, здатна вражати безпілотники, вертолети, літаки та невеликі швидкі морські цілі. Перша партія має надійти до кінця цього року. А ще Велика Британія до кінця року передасть першій партії артилерійських снарядів на 395 млн дол.

Безпосередньо в день засідання про нові пакети допомоги оголосили США – новий пакет військової допомоги на 250 млн дол. Канада – понад 80 тис. ракетних двигунів для некерованих авіаційних ракет CRV-7, 1300 боєголовок до них, а також 970 кулеметів С6, 10 500 9-мм пістолетів, а також запчастини до бронетехніки. Нідерланди – обладнання для технічного обслуговування українських F-16 на суму 80 млн євро, а також ракети класу „повітря-повітря“, які винищувачі зможуть використовувати для захисту повітряного простору України. Іспанія – батарею ППО HAWK. Німеччина, Данія та Нідерланди – спільно – ще 77 танків Leopard 1A5.

Також Німеччина передасть 12 самохідних гаубиць Panzerhaubitze 2000. Шість з них надійдуть в Україну цього року, ще шість – у 2025-му.

Дебати у США...

(Закінчення зі стор. 2)

прямо, часто використовував заготовки, які повторював по кілька разів. А після використання відведеного йому часу і вислуховування відповіді опонентки колишній президент замість переходу до нової теми практично щоразу брав знову слово без дозволу ведучих і намагався переконати аудиторію, вдаючись до особистої критики К. Гарріс, утім американські аналітики побачили нервозність саме у поведінці Трампа.

Під час обговорення кризи на кордоні Д. Трамп заявив, що ситуація з незаконною міграцією подекуди стає неконтрольованою.

К. Гарріс від особистої критики Трампа теж не відмовилася, закинула йому, що він отримав 400 тис. дол. від своєї родини на „срібній тарілочці“ і йому не зрозуміти проблем звичайних людей. Експрезидент заперечив це твердження.

У процесі дебатів стратегія спокійної розмови з експресивним опонентом, коли вона без драматизму відповідає на закиди і сама вказує візаві на його слабкі місця – у тому ж питанні абортів або саботуванні закону про південний кордон, допомогла їй.

Розмова час від часу загострювалася на проблемі війни в Україні. Це стало невеликим сюрпризом, адже раніше вважалося, що для адміністрації у Вашингтоні конфлікт на Близькому Сході є пріоритетом, а нарощування воєнної сили Китаю на

тлі Тайваню видавалося подекуди чи не більшою загрозою за Росію. Втім раз по раз кандидати вдарялися саме на українському питанні. Д. Трамп вкотре наголошував, що якби він був президентом США, Росія не почала би повномасштабного вторгнення, жодної війни не було б.

К. Гарріс заявила, що Україна тримається завдяки коаліції з 50 країн, яку збудувала Америка, і американській допомозі, та висловила думку: „Якби Дональд Трамп був президентом, Путін вже сидів би у Києві. Ми зберегли здатність Зеленському та українцям боротися за їхню незалежність, в протилежному випадку Путін би вже сидів у Києві і дивився в бік решти Європи, починаючи з Польщі“.

Д. Трамп заперечив закиди у підіграванні Путіну: „Але він має ядерну зброю... І зрештою, можливо, він її використає, а може він просто погрожує“.

Д. Трамп назвав К. Гарріс „жахливою переговорницею“, яка не змогла домовитися про уникнення великої війни, коли за кілька днів до 24 лютого бачилася з Володимиром Зеленським.

В фінальному слові К. Гарріс закликала американців подумати про майбутнє замість поринати в минуле, а Д. Трамп використав цей час для звинувачень адміністрації Байдена-Гарріс у некомпетентності.

Після того як замовкли мікрофони кандидати відмовилися від рукоштовування.

Хто з політиків стане президентом, світ дізнається 5 листопада.

UNION FUNERAL HOME LYTWYN & GRILLO

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083

908-964-4222

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Звільнення міністрів...

(Закінчення зі стор. 1)

ти профільною заступницею керівника ОП.

Олексія Кулебу призначили на посаду віцепрем'єр-міністра з відновлення та міністра розвитку громад та територій України. У травні 2024 року з цієї посади звільнили Олександра Кубракова, який очолював міністерство два роки.

Віталія Ковалю, колишнього директора Фонду держмайна, призначили на посаду міністра аграрної політики та продовольства України. Попередником В. Ковалю на цій посаді був Рустем Умеров, який нині став міністром оборони.

На посаду міністра культури і стратегічних комунікацій призначили Миколу Точицького, який до цього був заступником керівника Офісу президента, а впродовж 2021-2024 років працював заступником міністра закордонних справ. М. Точицький має довіру президента і особливо відомий культурною дипломатією, яку він проводить разом зі своєю дружиною Тамарою Точицькою.

Наталю Калмикову, яка з вересня 2023 року була заступницею з питань соціального розвитку міні-

стра оборони Рустема Умерова, призначили очільницею міністерства у справах ветеранів.

Герман Сметанін став міністром з питань стратегічних галузей промисловості. З червня 2023 року він працював генеральним директором акціонерного товариства „Українська оборонна промисловість“ (Укроборонпром), що об'єднує державні багатопрофільні підприємства різних галузей оборонної промисловості. Його попереднику Олександрові Камишину обіцяють призначення в Офіс президента, де він продовжить займатися питанням озброєння та інфраструктури, в якому він зарекомендував себе ефективним.

Посаду міністра молоді та спорту отримав Матвій Бідний, який з листопада 2023 року виконував обов'язки очільника міністерства, а з 2020 року працював заступником міністра молоді і спорту.

Світлану Гринчук призначили на посаду міністра захисту довкілля та природних ресурсів України. З 2022 року вона була заступницею міністра. С.Гринчук була директоркою департаменту з питань зміни клімату та захисту озонового шару в міндовкіллі (2016-2019).

„BBC News Україна“

Ділимося сумною вісткою, що 30 серпня 2024 року, проживши 81 рік, відійшов у вічність

св. п.

Ярослав Бігун

Похоронні відправи відбудуться в п'ятницю, 20 вересня 2024 року, о год. 11-й ранку в Українській католицькій національній святині Святої Родини у Вашингтоні.

У глибокому смутку залишилися:

приятелька та партнер – Ада Кулик

брат – Андрій з дружиною Лесею з дому Руденська

сестра – Христина з чоловіком Richard Gross

племінники – Роман Ковч, Петро Ковч, Дарія (Ковч) Якубович, Наталка (Gross) Remington, Дана Gross, Ліда Бігун, Андрій Бігун, Уляна (Бігун) VanVleet, Леся (Чайковська) Гнатко, Дарія (Чайковська) Бардин, Зенко Чайковський і Лілія Бігун

дальша родина Бігунів, Ковчів, Гросів, Чайковських, Єзерських, та Федорків в Америці, та Україні.

Ярослав, також відомий як Ярко, Ярїй та Яро, був відданий державній службі та журналістичній досконалості. Він служив в армії США протягом трьох років і працював у Інформаційному Агентстві США – Африканському Відділі Преси, був одним з перших прес-аташе в Посольстві США в Києві, кореспондентом «Голосу Америки» та British Broadcasting Service, а також письменником для «Свободи» та «The Ukrainian Weekly». Він також служив членом і волонтером у Вашингтонській Групі та Пласті - українській скаутській організації США – Бурлаки, а також був відданим захисником природи.

Його голос, написані слова та фотографії зафіксували та передавали десятиліття політичних та культурних новин, що впливали на Україну та українців в Україні та всій діаспорі. Ярکا важко було не помітити, його руки часто були зайняті блокнотом, ручкою, і фотоапаратом. Він використовував ці інструменти, щоб дати голос нашому людському стану в подоланні несправедливості, запаленні можливостей і знаходженні краси в звичайних і надзвичайних моментах.

Вічна Йому пам'ять!

Для вшанування пам'яті Покійного, на прохання родини, замість квітів на могилу жертви можна складати на Kyiv-Mohyla Foundation of America (School of Journalism), Plast USO USA-Aid for Refugees, Alzheimer's Association, або інші благодійні організації котрі допомагають Україні (such as Sunflower Seeds Ukraine and Razom).

У невимовно, болючу четверту річницю відходу у Вічність нашої найдорожчої Доні, Сестри, Дружини, Тети, Племінниці, Похресниці, Кузинки, вірної Приятельки і подруги

св. п. Марти Коломиєць-Яневської

доброї і щиросердечної Людини, довголітньої, невтомної працівниці для добра України і її людей, просимо згадати її молитвою і добрим словом.

Заупокійну Службу Божу з Панахидою відслужено 17-го серпня 2024 р. Б. у Соборі свв. Володимира і Ольги у Чикаго.

Царство Їй Небесне і Вічна Їй Пам'ять!

У глибокому смутку

Мама-Любомира Коломиєць з усією родиною в Америці, в Україні, і в Австралії

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027

KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.

PO Box 746, Chester, NY 10918

Tel : 845-469-4247

Custom Designed Quality Monuments

Serving NY/NJ/CT Cemeteries

e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com

web site: www.oblastmemorials.com

BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

МАРІЯ ДРИЧ

Ліцензований Продавець

Страховання Життя

MARIA DRICH

Licensed Life Insurance Agent

Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Tel.: 973-292-9800 ext. 3035

e-mail: mdrich@unainc.org

ОКСАНА СТАНЬКО

Ліцензований продавець

Страховання Життя

OXSANA STANKO

Licensed Life Insurance Agent

Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 908-872-2192

email: stankouna2@gmail.com

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи”: advertising@ukrweekly.com

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

**ВІДКРИЙТЕ ПЕНСІЙНИЙ РАХУНОК,
ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СВОЄ МАЙБУТНЄ.**

Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by full faith and credit of the United States Government.
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: (845) 626-2938
Fax: (845) 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: (516) 565-2393
Fax: (516) 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Avenue
Astoria, NY 11106
Tel: (718) 626-0506
Fax: (718) 626-0458

ЛІНДЕНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: (631) 867-5990
Fax: (631) 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org

Поза Нью Йорком дзвоніть:
безкоштовно: 1-888-SELFREL

*APY - Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда - 4.25% нарахована денно, може бути змінена без попередження. Відсоткові ставки діють з 8/6/2024.

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency